

Huisarts en Wetenschap

www.henw.org

Redactie

Dr. H.C.P.M. van Weert, hoofdredacteur
 Dr. L.E. Bröker
 Dr. J.W.L. Cals
 Dr. H.C.A.M. van Rijswijk
 Dr. H.J. Schers
 Dr. W.E.M. Spinnewijn
 Prof. Dr. Th.J.M. Verheij
 Dr. J.C. van der Wouden

Redactie secretariaat

H. Helsloot, M.N. Oosterom,
 A. Stalenhoef, S.H. Umans
 Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
 T (030) 282 35 50 F (030) 282 35 01
 E-mail redactie@nhg.org

Basisvormgeving

Helfrich ontwerp bureau, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
 Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
 T (030) 282 35 00, F (030) 282 35 01

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Uitgeverij.
 Postbus 246, 3990 GA Houten
 Hafize Guven-Onder (030) 638 39 75, h.guven@bsl.nl
 Paul Bakker (030) 638 39 28, paul.bakker@bsl.nl
 Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.
 Inzenden aan de uitgeverij, media.marketing@bsl.nl

Abonnementenadministratie

Klantenservice Bohn Stafleu van Loghum
 Postbus 246, 3990 GA Houten
 T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
 Voor informatie en bestellingen raadpleeg
 www.bsl.nl

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt eenmaal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studiejaar, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studentenabonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement. Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswikkels met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum. Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementsprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)
 particulieren: € 157,-
 studenten: € 78,50
 losse nummers: € 17,25
 jaarabonnement online: € 125,-
 jaarabonnement online + folie: € 172,50
 Prijswijzigingen voorbehouden
 Voor buitenlandse abonnees geldt een toeslag op deze prijzen. Niet hiervoor genoemde prijzen op aanvraag of via www.bsl.nl.

Levering en diensten geschieden volgens de voorwaarden van Springer Uitgeverij, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder dossiernr. 32107635 op 1 januari 2008. De voorwaarden zijn in te zien op www.bsl.nl, of worden de koper op diens verzoek toegezonden.

ISSN 0018-7070

De redactie werkt volgens een redactiestatuut dat de onafhankelijkheid van de redactie waarborgt. De NHG-Standaarden en het NHG-nieuws vallen onder de verantwoordelijkheid van het NHG. De artikelen uit H&W zijn voor NHG-leden, abonnees van de online-editie van H&W en abonnees van de gecombineerde folio/online-editie van H&W ook toegankelijk via de vakbibliotheek van Bohn Stafleu van Loghum: www.h&w.bsl.nl.

Griep

Het is februari 2009, zaterdagavond. Het Rembrandtplein ligt er stil en verlaten bij. De enig zichtbare beweging wordt veroorzaakt door regendruppels die vallen in de plassen op straat. Een ongewone aanblik voor dit uitgaanscentrum van Amsterdam. Wat is er aan de hand?

Deskundigen herkennen het beeld direct, voor het laatst gezien in 1919. Er heerst griep. Honderden jonge mensen gaan al bloed ophoestend ten onder. Er is zelfs geen dokter beschikbaar om hen te troosten en geen begrafenisondernemer om hen te begraven. Ook zij hebben griep. Eenzelfde beeld, overal ter wereld. Waarom doet niemand daar iets tegen? Waar is de overheid?

Om dergelijke taferelen te voorkomen bestelden overheden wereldwijd neuramidaseremmers en griepvaccins nadat de WHO de komst – en later zelfs de aanwezigheid – van een pandemie had aangekondigd. 'Better safe than sorry.' De gevreesde pandemie zette echter niet door. Overtollige vaccins kon men aan de straatstenen niet meer kwijt en de neuraminidaseremmers liggen te wachten op hun verloopdatum. Let wel, het gaat hier om medicijnen waarvan niet is aangetoond dat ze complicaties voorkomen of de verspreiding van influenza tegengaan.

De deskundigen

Dat kostte miljarden en andere uitgaven voor de zorg kwamen daardoor in de knel. Nu bespreken we hoe te bezuinigen op de dure gezondheidszorg. Het eigen risico gaat omhoog en mogelijk moeten Nederlanders zelfs voor een bezoek aan hun huisarts in de buidel gaan tasten.

Het is natuurlijk moeilijk om dit soort beleidskeuzes tegen elkaar af te wegen, maar daar is de politiek wél voor. Het probleem is alleen dat politici geen deskundigen zijn en daarom deskundigen moeten raadplegen alvorens ze een beslissing kunnen nemen. En daar wringt de schoen: zijn die deskundigen wel onafhankelijk genoeg? Worden zij niet te veel aangestuurd door de farmaceutische industrie? Vragen waarop de BMJ een antwoord

trachtte te vinden (BMJ 2010;340:c2912) en dat antwoord stemt niet echt tot vrolijkheid. Er bleek sprake van verbintenissen tussen de deskundigen, geraadpleegd door de WHO (en nationale overheden), en de farmaceutische industrie. Nu is dat eigenlijk geen nieuws, want een aantal van hen had hun belangenconflict natuurlijk netjes gemeld. Het doet de lezer wel enigszins twifelen aan de gegeven adviezen. Persoonlijk geloof ik niet zo in samenwerkingsverbanden en complotten (in de geschiedenis zijn daarvan ook weinig voorbeelden), maar eerder in een bepaalde beroepsdeformatie. En achteraf is het altijd gemakkelijker om gelijk te hebben. Toch zal men voor dit probleem een oplossing moeten vinden, want twijfel aan het nut van vaccinaties kan desastreuze gevolgen hebben voor de acceptatie. De gevolgen daarvan kunnen ernstig zijn, zoals de toename in congenitale rubella liet zien na onterechte twijfel over het BMR-vaccin.

Een nieuw seizoen

Ondertussen hebt u de uitnodigingen voor de nieuwe griepcampagne mogelijk alweer klaarliggen. Ook het nut van die vaccinaties is echter twijfelachtig. Een recente Cochrane-review vond slechts één RCT bij ouderen en ook bij astmapatiënten is er weinig bewijs voor werkzaamheid bij het voorkómen van exacerbaties, maar dat oordeel is verder aan de deskundigen. Tegelijkertijd vonden Opstelten et al. dat huisartsen zichzelf steeds vaker (laten) vaccineren tegen griep. En is het nut daarvan dan aangetoond? U raadt het al.

Henk van Weert

Rubrieken in dit nummer

Huisartsenzorg in cijfers	523
Import	570
Columnns	572, 574
Kennistoets	573
PEARLS	575
Boeken	576
Proefschriften	577